

Nacka tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

BEMÖTANDE

Mål nr M 6009-16 samt M 6968-22 Svensk Kärnbränslehantering AB angående tillstånd enligt miljöbalken till hamn- och vattenverksamhet m.m. vid Forsmarks hamn, Östhammars kommun, Uppsala län

Mark- och miljödomstolens föreläggande (aktbilaga 49) återopas.

Inledningsvis noterar Svensk Kärnbränslehantering AB ("SKB") att Sjöfartsverket inte har några ytterligare synpunkter och att Strålsäkerhetsmyndigheten fortsatt tillstyrker SKB:s ansökan (se aktbilaga 45 resp. 46). SKB ser därför ingen anledning att yttra sig över vad som anförs i aktbilaga 45–46 utan bemöter i det följande yttrandet från Länsstyrelsen i Uppsala län ("länsstyrelsen") (aktbilaga 47).

Även länsstyrelsen tillstyrker ansökt tillstånd och godtar SKB:s tidigare föreslagna villkor 3–4, 6–7 samt 9–13. Länsstyrelsen framför emellertid vissa synpunkter med avseende på hamnverksamhetens omfattning, grumlande arbeten, landströmsanslutning, erosionskydd, sedimentering, dagvatten och tillsynsansvar¹. Med anledning av dessa synpunkter anför SKB följande.

A. SKB:s villkorsförslag

A.1 Hamnverksamhetens omfattning (villkorsförslag 2)

Länsstyrelsen vidhåller att SKB:s villkorsförslag om hamnverksamhetens omfattning ska formuleras så att maximalt 780 fartyg får anlöpa hamnen per kalenderår.

¹ SKB noterar vad länsstyrelsen anför och utgår ifrån att frågan kommer att hanteras mellan länsstyrelsen och kommunen.

SKB godtar i stort länsstyrelsens förslag och justerar villkor 2, men anser att villkoret bör innehålla en möjlighet att, med tillsynsmyndighetens godkännande, enskilda år överstiga det angivna antalet fartygsanlöp. SKB föreslår följande lydelse.

2. Antalet fartygsanlöp får inte överstiga 780 stycken per kalenderår, om inte tillsynsmyndigheten medger det.

A.2 Grumlande arbeten m.m. (villkorsförslag 7)

Länsstyrelsen godtar att arbeten i vatten i hamnbassängen kan ske utan begränsning i tid, förutsatt att arbetena sker innanför siltgardin. Länsstyrelsen anför även att det bör finnas ett uttryckligt villkor i enlighet med SKB:s åtagande om att grumlande arbeten i vatten utanför hamnbassängen inte får utföras mellan den 1 april och den 31 juli. Länsstyrelsen anför vidare att det bör finnas ett villkor om att mätning av grumling ska ske eftersom grumling kan orsaka negativ miljöpåverkan. Larm- och åtgärdsnivåer kan bestämmas inom ramen för kontrollprogrammet.

SKB godtar länsstyrelsens förslag att det ska finnas ett uttryckligt villkor om att grumlande arbeten i vatten utanför hamnbassängen inte får utföras mellan den 1 april och den 31 juli, och justerar villkorsförslag 7 (ändring i kursiv text) enligt följande.

7. SKB ska vidta åtgärder för att förebygga grumling vid arbeten i vatten. Grumlingskydd, såsom exempelvis siltgardiner, ska användas vid grumlande arbeten i vatten i hamnbassängen. Vid grumlande arbeten i vatten utanför hamnbassängen ska anpassade, skonsamma arbetsmetoder användas. Uppstår störningar i omgivningen till följd av grumling ska åtgärder vidtas efter samråd med tillsynsmyndigheten.

Grumlande arbeten utanför siltgardinerna vid hamnbassängen får inte utföras mellan den 1 april och den 31 juli, om inte tillsynsmyndigheten medger det.

SKB anser inte att det finns behov av att i villkor föreskriva att mätning av grumling ska ske. I likhet med vad som tidigare har anförts är SKB av uppfattningen att frågan lämpligen regleras i det kontrollprogram som SKB ska ta fram i samråd med länsstyrelsen och att någon ytterligare reglering av frågan i villkor är inte påkallad, se SKB:s bemötande den 6 februari 2023, avsnitt A.4.

A.3 Dagvatten (villkorsförslag 11)

Länsstyrelsen anför följande. Verksamheten inom hamnen kommer att ändra karaktär och vara väsentligt mer omfattande än idag. SKB har inte på ett tillfredsställande sätt visat att förekommande aktiviteter inom hamnen är så pass låga att det inte skulle finnas behov av några

förebyggande åtgärder. Utsläpp måste ställas i relation till omgivningsfaktorer och recipients känslighet. Suspenderat material kommer behöva hanteras inom ett dagvattensystem för att motverka spridning till omgivning och det är inte visat att övriga ämnen kan uteslutas från hantering och åtgärder. Länsstyrelsen föreslår ett reviderat villkorsförslag enligt följande.

Dagvatten, eller annat förorenat vatten, som kan befaras bli förorenade av gods eller hamnaktivitet ska renas innan det avleds till recipient. Reningsanläggning ska vara anpassad för innehållet av föroreningar i vattnet samt ha erforderlig dimensionering och vara utformad så att representativ provtagning av utgående vatten kan ske.

Tillsynsmyndigheten ges delegation att besluta om ytterligare villkor i fråga om åtgärder i dagvattensystemet samt utsläpp av dagvatten.

SKB motsätter sig länsstyrelsens förslag och hänvisar till vad som tidigare har anförts – att dagvattenavrinningen från hamnen inte riskerar att leda till någon mätbar haltförhöjning i recipienten för någon relevant parameter och således inte leder till något överskridande av några generella riktvärden för dagvatten eller påverkan på någon miljö kvalitetsnorm. Några ytterligare villkor i frågan bedöms inte erforderligt.

B. Övriga villkorsfrågor

B.1 Landströmsanslutning

Länsstyrelsen vidhåller att kravet på landströmsanslutning ska villkorsregleras mot bakgrund av målet att minska klimatpåverkan från växthusgaser och med hänsyn till det störningsmoment som lågfrekvent buller kan utgöra för närliggande Natura 2000-områden. Anlöp inom ramen för den verksamhet som Forsmarks Kraftgrupp AB bedriver kan hanteras via en föransmälan om undantag till tillsynsmyndigheten. Länsstyrelsen föreslår följande villkorsförslag.

Bolaget ska tillhandahålla elanslutning vid samtliga kajlägen i hamnen. Fartyg med liggtid över 2 timmar, och som är utrustade med landelsanslutning, ska anslutas till landel. Fartyg som inte kan anslutas till landel ska inte tillåtas angöra hamnen efter den 31 december 2029. Undantag får endast ske vid potentiella säkerhetsrisker, olyckstillbud eller liknande förhållanden och tillsynsmyndigheten ska i sådant fall underrättas. Undantag kan också ges genom föransmälan till tillsynsmyndigheten av enstaka anlöp. Bolaget ska verka för att fartyg som ska trafikera hamnen ska utrustas med möjlighet till landelsanslutning.

SKB godtar i stort länsstyrelsens förslag men anser att möjligheten till undantag utöver enskilda anlöp även bör omfatta en möjlighet till undantag avseende enskilda fartyg. SKB föreslår därför

ett nytt villkor (14) med följande lydelse (justering mot länsstyrelsens förslag utvisas genom kursiv text).

14. Bolaget ska tillhandahålla elanslutning vid samtliga kajlägen i hamnen. Fartyg med liggtid över 2 timmar, och som är utrustade med landelsanslutning, ska anslutas till landel. Fartyg som inte kan anslutas till landel ska inte tillåtas angöra hamnen efter den 31 december 2029. Undantag får endast ske vid potentiella säkerhetsrisker, olyckstillbud eller liknande förhållanden och tillsynsmyndigheten ska i sådant fall underrättas. Undantag kan också ges genom föränmälan till tillsynsmyndigheten av enstaka anlop *och enskilda fartyg*. Bolaget ska verka för att fartyg som ska trafikera hamnen ska utrustas med möjlighet till landelsanslutning.

B.2 Naturanpassade erosionsskydd

Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag om utformning av erosionsskydd och utfyllnader. Strandzonen är ofta biologiskt värdefull och någon form av naturanpassad struktur borde vara fullt möjlig att skapa utan att äventyra erosionsskyddets funktion.

SKB vidhåller vad som tidigare har anförts i denna fråga, se SKB:s bemötande den 6 februari 2023, avsnitt C.1. Till följd av de krafter som skapas vid sjögång och erosionsskyddens utsatta läge är det mycket svårt att tillskapa ekologiska funktioner i enlighet med vad länsstyrelsen anför. Det finns inte heller idag några höga naturvärden ovanför vattenytan i det berörda området. SKB anser mot denna bakgrund att ändamålsenligheten i de föreslagna åtgärderna och det föreslagna villkoret kan ifrågasättas, varför SKB motsätter sig länsstyrelsens villkorsförslag.

B.3 Hantering av sediment

Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag om att muddring vid anläggningsarbeten får ske först sedan en miljöriskbedömning har gjorts och tillsynsmyndigheten har lämnat ett särskilt medgivande till åtgärden. Det finns risk för spridning av tributyltennföreningar i sedimenten.

SKB vidhåller vad som tidigare har anförts i denna fråga, se SKB:s bemötande den 6 februari 2023, avsnitt C.2. SKB anser att underlaget i målet är tillräckligt för att domstolen i den nu förestående prövningen kan bedöma konsekvenserna av och avgöra tillåtligheten i de planerade anläggningsarbetena under vattenytan samt ta ställning till behov av skyddsåtgärder m.m. En efterföljande miljöriskbedömning och prövning av tillsynsmyndigheten är alltså inte nödvändig, och innebär en dubbel prövning av den ansökta verksamheten där frågor som borde omfattas av en tillståndsdoms rättskraft inte blir rättskraftigt avgjorda. Med hänsyn härtill samt till det föreslagna villkoret 7 om grumlingskydd och att åtgärder vid störningar i omgivningen ska

vidtas efter samråd med tillsynsmyndigheten (se avsnitt A.2), anser SKB att länsstyrelsens villkorsförslag är obehövligt. SKB motsätter sig därför länsstyrelsens villkorsförslag.

C. SKB:s samlade villkorsförslag

Avslutningsvis vill SKB tydliggöra att de kolumner i Bilaga 3 till yttrande daterat den 6 februari 2023 i mål nr M 6009-16 samt mål nr M 6968-22 som indikerar huruvida respektive villkor gäller för sökt verksamhet i respektive mål alltjämt är av relevans efter de ändringar i villkorsförslagen som görs ovan.

För att underlätta i den fortsatta tillståndsprövningen ges härmed en uppdaterad bilaga över SKB:s samlade villkorsförslag (som ersätter Bilaga 3) in i båda målen, se Bilaga 1 till detta bemötande.

Göteborg och Malmö den 24 april 2023

Svensk Kärnbränslehantering AB, genom

Caroline Perlström
(enligt fullmakt)

Martin Johansson
(enligt fullmakt)

Bilaga 1

Förslag till villkor m.m.